

Foredrag i Oslo Militære Samfund mandag 27. februar 2006

ved

Ambassadør Peter Stenlund

Finlands ambassadør til Norge

Foto: Stig Morten Karlsen, Oslo Militære Samfund

Globalisering, geopolitik och Finlands säkerhets- och försvarspolitik

Mina damer och herrar

Det är en stor ära för mig att som nytilträdde ambassadör för Finland i Oslo få tala inför denna krävande och sakkunniga församling i Oslos historiska militära samfund med anor ända tillbaka till begynnelsen av unionstiden med Sverige. Mot denna bakgrund tror jag mig finna förståelse för en av mina viktigaste teser här i kväll: historien skyndar långsamt i fråga om säkerhets- och försvarspolitiska paradigmer, våra tiders snabba och dramatiska händelser till trots. Till denna tes skall jag återkomma senare.

Den globaliserade världen brukar beskrivas som en värld av flöden, livsviktiga flöden för de i det globaliserade nätverket integrerade samhällena. Särskilt beroende av globala flöden är de rikaste länderna med stort beroende av utrikeshandel, internationella finanser samt modern kommunikations- och informationsteknologi, dvs fri rörelse för människor, kapital, varor och tjänster, EU:s fyra friheter. Finland hör utan tvekan till dessa länder.

Globaliseringen innebär ömsesidiga beroendeförhållanden som gjort krig mellan de högteknologiska staterna allt mindre sannolika. Globaliseringen innebär samtidigt ny sårbarhet i fråga om infrastruktur, kommunikationsteknologi, el- och datasystem. I synnerhet efter 9/11 har det blivit nödvändigt att planera för att avvärja asymmetriska hot.

Globaliseringen innebär också ökande ekologiska hot som en följd av växande belastning på miljön. Det mest uppenbara ekologiska hotet är de oberäkneliga klimatförändringarna. Också hot om dödliga pandemier som t.ex. fågelinfluensan får räknas in bland de ekologiska hoten.

Globaliseringen innebär också att den rika världen inte är något isolat utan är för sin säkerhet i högsta grad beroende av vad som händer i världen runt om kring. Karikatyrkonfrontationen har gett oss en oväntat dramatisk påminnelse om detta.

I Europa har både EU och Nato med sina stegvisa utvidgningar bidragit till att avlägsna krigshot. I det avseendet kvarstår ännu den stora utmaningen att integrera västra Balkan i de europeiska strukturerna. Turkiets EU-kandidatur måste ses i ett perspektiv av fred, demokrati och mänskliga rättigheter. Europa är i högsta grad beroende av utvecklingen i våra muslimska grannregioner - the Wider Middle East. Om inte de muslimska samhällena lyckas åstadkomma en ekonomiska tillväxt till gagn för breda folklager och genomföra demokratiska reformer utan att hamna i en fundamentalistisk återvändsgränd har vi att emotse mera av illegal migration, gränsöverskridande brottslighet, terror, hot om spridning av massförstörelsevapen.

Värderade åhörare

Finland vaknade till tidig insikt om behovet av ett förnyat, utvidgat säkerhetsbegrepp. Vad som i högsta grad väckte oss var Sovjetunionens sönderfall. Sammanbrottet av det totalitära samhället väckte på nittioalet diskussioner om risk för massmigration. Oron visade sig vara överdriven, ryssarna visade sig vara synnerligen rotade i den ryska moderjorden.

Oro har senare förekommit kring ryssarnas förmåga att sköta säkerheten i sina kärnkraftverk, att omhänderta kärnavfall, att upprätthålla säkerheten i de växande oljetransporterna på Finska Viken och Östersjön, att bekämpa smittbara sjukdomar som HIV/Aids och tuberkulos, att hålla den organiserade brottsligheten i schack. Mycket av denna oro har varit befogad och är det fortfarande.

Som ett led i sin utvidgade säkerhetssyn har Finland sedan början av nittioalet varit engagerat i närområdessamarbete både med Ryssland och de baltiska länderna. Och genom initiativet om EU:s Nordliga Dimension år 1997 har Finland djupare engagerat också den Europeiska Unionen i att hantera hot och nya samarbetsmöjligheter i norr. Exempelvis det lednings- och övervakningssystem för Finska Vikens oljetankertrafik, som Finland, Ryssland och Estland åstadkommit, är ett uppmuntrande resultat i grannlandssamarbetet.

Men det nya breda säkerhetsbegreppet begränsar sig inte enbart till närområdena utan har också lett till globala aktiviteter från Finlands sida. Redan som utrikesminister i mitten på 90-talet genomdrev vår dåvarande utrikesminister Tarja Halonen en ny syn i vår säkerhetspolitik, som gjorde arbetet för mänskliga rättigheter till ett viktigt säkerhetsbefrämjande instrument. I en bok utgiven i höstas berättar hon om hur hon fick kämpa med skeptiska UD-tjänstemän innan den nya synen var integrerad i regeringens säkerhetspolitiska redogörelse till riksdagen år 1995.

Som President har Halonen följt upp denna politik bl.a. genom att tillsammans med Tanzanias President Mkapa leda den av ILO tillsatta Världskommissionen för globaliseringens sociala dimension. Kommissionen utarbetade rapporten "A fair globalization, Creating opportunities for all". Också den s.k. Helsingfors-processen är ett inslag i denna globala politik. Under denna vinters presidentvalskampanj fick Halonen i någon mån motta kritik för att en mera intressera sig för att förbättra världen än att fokusera på Finlands framtid. Kritikerna saknade förmåga eller vilja att se sambanden mellan den globala och den nationella säkerheten.

Bästa åhörare

I världsläget post 9/11 kan säkerhet inte upprätthållas enbart med militära medel. Utöver hotet om terrorism förutsätter också det högteknologiska samhället ett brett säkerhetstänkande. Detta har föranlett Finlands regering att utarbeta en strategi för tryggheten av samhällets livsviktiga funktioner. Denna fastställdes år 2003 och håller på att verkställas.

Som en del av strategin har tio olika hotbilder utarbetats. Dessa ger en bra bild av bredden i ett modernt säkerhetstänkande: Tillåt mig räkna upp dem:

- 1) Hot mot informationssystem,
- 2) Olaglig inresa och befolkningsrörelser som äventyrar säkerheten
- 3) Hot mot befolkningens hälsa och föda
- 4) Miljöhot
- 5) Ekonomiska hot
- 6) Organiserad brottslighet och terrorism
- 7) Storolyckor
- 8) Internationell spänning
- 9) Allvarlig kränkning av Finlands territoriella integritet samt krigshot
- 10) Väpnat angrepp och krig samt efterkrigstillstånd.

Det är lätt att se att flera av dessa hotbilder är högaktuella, i synnerhet hotet mot befolkningens hälsa genom fågelinfluensan. Beredskapen inför storolyckor prövades på ett överraskande sätt genom tsunamin. De ekonomiska hoten diskuteras i hela Europa efter gaspriskonflikten mellan Ryssland och Ukraina. Frågan om den territoriella integriteten blev aktuell då rysk militärplan kränkte vårt luftrum våren och sommaren 2005.

De regeringen behandlade denna strategi betonade den särskilt vikten av att landets ledning förses med snabba och pålitliga lägesbilder, som behövs för ledandet av livsviktiga funktioner. Regeringen efterlyste utvecklad underrättelseverksamhet riktad mot organiserad brottslighet, inklusive terrorism. Säkerheten i det elektroniska data- och informationssystemet förbättras liksom också beredskapen inför plötsliga, allvarliga epidemier.

Bästa åhörare

Det är en populär uppfattning att Finland blev EU-medlem av säkerhetspolitiska orsaker. I och med att Sovjetunionen sönderfallit och avtalet mellan Finland och Sovjet om vänskap, samarbete och bistånd upphört att gälla uppstod ett politiskt momentum, som möjliggjorde medlemskap i EU. Jag har också hört sägas att Nato-landet Norge inte hade detta säkerhetspolitiska behov, vilket ledde till att folket svarade nej i folkomröstningen år 1994.

Det talades inte mycket säkerhetspolitik i folkomröstningskampanjen om medlemskapet i början av nittioalet. Mera handlade om den långa linjen i handelspolitiken under efterkrigstiden som hade endast en logisk fortsättning - medlemskap i EU. Den stora förhandlingsinsatsen sattes in på att skapa levnadsförutsättningar för vårt nordliga jordbruk och för att skapa utvecklingsförutsättningar för våra nordliga och östliga glesbygder. Instinktivt ville folk genom att rösta ja bekräfta Finlands plats i Europa. I medlemskapsförhandlingarna avhandlades säkerhetspolitiken på 21 minuter! Finland kunde acceptera de säkerhetspolitiska artiklarna i Maastrichts-fördraget utan några som helst förbehåll medan Danmark på grund av misslyckade folkomröstningar inte ännu heller förmått avlägsna sina undantag.

Vår militära alliansfrihet har inte hindrat oss från att som EU-medlem aktivt och initiativrikt - ofta i samarbete med den alliansfria partnern Sverige - bidra till utvecklingen av EU:s säkerhets och försvarspolitik, i synnerhet då det gällt att bygga upp EU:s militära och civila krishanteringsförmåga. Utrikesminister Erkki Tuomioja har gjort bedömningen att EU under de senaste fem åren utvecklats snabbast inom säkerhets- och försvarspolitik.

EU-medlemskapet är en hörnsten i vår säkerhetspolitik. Dödläget i fråga om ratificeringen av EU:s nya grundfördrag är därför ett bekymmer, även om mycket kan föras vidare också utan fördrag. Ett bekymmer är det i synnerhet om dödläget leder till att EU på grund av enskilda medlemsstaters motstånd inte förmår leva upp till sina löften i fråga om den fortsatta utvidgningen. I Finland anser därför många att vi borde bidra till att bryta dödläget genom att ratificera fördraget som en politisk signal inför vårt EU-ordförandeskap det andra halvåret 2006.

I den säkerhetspolitiska redogörelse till riksdagen hösten 2004 säger regeringen att en enhetlig union, ömsesidigt ansvar och gemensamma åtgärden också inom denna sektor gagnar Finlands säkerhet. Därtill konstaterar regeringen att skyldigheten för EU-staterna att bistå varandra i betydande grad ökar den ömsesidiga solidariteten. Denna inställning åtnjuter brett stöd i Finlands riksdag, inte enbart i regeringspartierna utan också inom oppositionen, både till höger och vänster.

Fördraget skulle förstärka solidariteten mellan medlemsstaterna. Enligt fördraget kan ett gemensamt försvar upprättas så snart som det Europeiska rådet enhälligt kan besluta om detta. Samtidigt konstateras att den artikel i vilken detta stadgas inte skall påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik. Därtill skall den respektera de förpliktelser, som följer av det nordatlantiska fördraget. Det torde vara uppenbart att detta arrangemang respekterar de militärt alliansfria ländernas status.

Utöver stadgandet om ett framtida gemensamt försvar stadgar fördraget om skyldighet att med alla till buds stående medel ge stöd och bistånd till den medlemsstat som utsätts för väpnat angrepp på sitt territorium. Också i detta fall respekteras vissa medlemsstaters särskilda karaktär.

I den mån det i Finland förekommit kritik mot grundfördragets skrivningar har en del sakkunniga ifrågasatt om det var nödvändigt att förutsätta skrivningarna om vissa

medlemsstaters särskilda karaktär. Kunde det kanske ha legat i Finlands intresse att förbehållslöst acceptera den allt starkare solidariteten, en utveckling mot en allians? Den obesvarade frågan är vilka konsekvenser en sådan utveckling skulle få för det transatlantiska samarbetet. Enligt Finland är det inte nödvändigt att utveckla EU till en militärallians, som skulle dubblera Natos roll. Berlin Plus arrangemanget, som ger EU tillgång till Nato-resurser i krishanteringsoperationer är synnerligen viktigt, inte minst i fråga om logistik.

För Finland är det viktigt att EU och dess säkerhetsdimension inte utvecklas till något som konkurrerar med eller ersätter säkerhetssamarbetet mellan Förenta staterna och Europa. Detta är viktigt för säkerheten i Finland och i Europa samt i ansträngningarna för att lösa internationella problem, betonade statsminister Matti Vanhanen presenterade 2004 års säkerhetspolitiska redogörelse i riksdagen. Jag vill uppmärksamma er på att dessa redogörelser eller vitböcker, som läggs fram en gång per mandatperiod, är det centrala styrinstrumentet av Finlands säkerhets- och försvarspolitik.

För att ännu uppehålla mig i grundfördraget så introducerar det ett så kallat strukturerat samarbete, som skall upprättas av de medlemsstater, som uppfyller högre krav på militära resurser och som har gjort mera bindande åtaganden på detta område med tanke på de mest krävande uppdragen. Finland vill aktivt medverka till ett permanent strukturerat samarbete som främjar utformningen av unionens militära kapacitet. För Finland har det varit viktigt att EU:s krishanteringsförmåga utformas så att alla medlemsländer, som har vilja och förmåga, har rätt att medverka.

Trots att grundfördragets öde är synnerligen oklart har det varit möjligt att med stöd av gällande fördrag i praktiken verkställa nya åtagandena inom säkerhets- och försvarspolitiken. Det är mot denna bakgrund inrättandet av EU:s snabbinsatsstyrkor, eller stridsgrupper, skall ses. Finland kommer att delta i två av EU:s snabbinsatsstyrkor, den ena under Sveriges ledning och den andra under ledning av Tyskland.

I den av Sverige ledda styrkan, som kommer att stå klar år 2008 kommer utöver Finland Norge och Estland att ingå. Denna får därmed en nordisk profil - Danmark kan ju inte delta då landet står utanför EU:s arbete med internationell krishantering. I den tyskledda styrkan kommer Holland och Finland att ingå och den blir den första multilaterala styrkan som träder i beredskap redan den 1.1.2007.

Multilateralt samarbete inom ramen för snabbinsatsstyrkor kräver både djuphet och närhet i samarbetet. Snabb medverkan i krävande uppdrag förutsätter samövningar i en helt annan utsträckning än vad som behövs för traditionella fredstrupper. Snabbhetskravet ställer också alldeles nya krav på synkroniserat beslutsfattande, på EU-nivå och i de länder som medverkar i en gemensam snabbinsatsstyrka. I varje enskilt land ställs stora prov på samverkan i beslutsfattandet mellan regering och riksdag och med medverkan av försvarsmakterna i utarbetandet av beslutsunderlaget. Det säger sig självt att vi har att se fram emot en ny historisk fas av nära samverkan över riksgrensarna mellan politiska beslutsfattare och myndigheter i de länder, som samarbetar inom en gemensam multinationell styrka. Detta förstärker också samarbetet mellan Finland och Norge.

I anslutning till inrättandet av EU:s snabbinsatsstyrkor har Finland haft skäl att förnya sin lagstiftning om militär krishantering. Lagstiftningsarbetet blev oväntat svårt på grund av en delikat balansgång ur konstitutionell synvinkel vad beträffar presidenten och regeringens kompetens. Därför är arbetet ännu inte slutfört, trots att försvarsmakten har ett akut behov av den nya lagen för att kunna gå vidare i rekryteringen av soldater för den tyskledda styrkan.

Den nya lagen behövs av flera skäl. Ett är mandat-frågan. Det primära målet också i den nya lagen är att få FN:s bemyndigande för de operationer i vilka Finland medverkar. Men kravet är inte ovillkorligt. Utrymme lämnas för att i exceptionella situationer medverka i en operation utan FN-mandat, ifall en sådan är nödvändig av t.ex. humanitära skäl eller om en utebliven operation skulle leda till att konflikten eskalerar till ett regionalt krig, eller kanske att ett folkmord hotar. Enligt den nya lagen kan Finland delta i militär krishantering - jag citerar- "som har bemyndigats av Förenta Nationerna säkerhetsråd eller undantagsvis i annan internationell militär krishantering som syftar till att upprätthålla eller återställa internationell fred och säkerhet eller till att stöda humanitär hjälpverksamhet eller skydda civilbefolkningen med beaktande av målsättningen för och principerna i Förenta nationernas stadga samt övriga regler i den internationella rätten." Citatet slut.

En intressant bakgrundsdetalj är att Finland sedan år 2000 två gånger varit tvungen att avstå från medverkan på grund av att den föråldrade lagstiftningen förutsatte FN-mandat. I det ena fallet gällde det ett av Norge lett observationsuppdrag i Nuba-bergen i Sudan. Det andra fallet var en operation i Darfur i Sudan som startades av Afrikanska Unionen och som EU stödde. FN:s mandat gavs först i ett senare skede. Dessa båda fall ger belysning till varför Finland behöver en flexiblare lagstiftning.

Ett andra skäl till den nya lagen är nödvändigheten att anpassa reglerna för användningen av maktmedel till vad som gäller hos våra partner i t.ex. EU:s snabbinsatsstyrkor eller i Nato-uppdrag. Finland har av hävd haft en klart mera restriktiv inställning än jämförbara länder. Nu moderniseras lagen så att användningen av maktmedel anpassas till vad som är nödvändigt med tanke på uppdraget.

Ett tredje viktigt skäl är att garantera en snabb beslutsprocess för ibruktage av EU:s snabbinsatsstyrkor. Viktigt är att en redogörelse skall ges till riksdagen om det är fråga om militärt särskilt krävande krishanteringsuppdrag eller uppdrag som inte baserar sig på bemyndigande från FN:s säkerhetsråd. Också innan en beredskapsperiod börjar för en EU-snabbinsatsstyrka med finsk medverkan, skall en redogörelse ges till riksdagen. Om styrkan skall tas i aktivt bruk i en akut krishantering räcker det med att regeringen hör riksdagens utrikesutskott. Slutligt beslut fattas av presidenten.

Bästa åhörare

Jag har uppehållit mig rätt länge vid Finlands medverkan i internationell krishantering för att visa att vi bär vår del av bördan på ett internationellt plan, trots att vi betonar territorialförsvarets fortsatta relevans. I själva verket hör Finland till de länder som har det största antalet soldater i internationella operationer räknat per capita, bland EU-länderna näst mest efter Storbritannien. Det kan synas som en paradox att Finland i förhållande till sin storlek bidrar mera till Natos krishanteringsoperationer än de flesta av medlemsländerna, och att vi ytterligare förstärker vår förmåga att delta.

I februari 2006 hade Finland 753 personer i fredsbevarande uppdrag. De flesta medverkar i Nato-operationer med fullmakt från FN. Vi har 450 finländare i KFOR i Kosovo samt ca 100 i ISAF i Afganistan, i nära samarbete med Norge. I EU:s Bosnien-operation Althea har vi 178 personer. I Afrika har Finland rätt begränsade erfarenheter och det återstår att se vad vårt ansvar inför FN och EU kan kräva av oss i exempelvis Kongo eller Sudan.

Värderade åhörare

Jag sade redan i början att historien skyndar långsamt i fråga om försvarspolitiska paradigmer. Detta gäller i högsta grad Finlands syn på behovet av ett territoriellt försvar. Ur

vår synvinkel är den senaste femtonårsperioden utan kallt krig endast ett ögonblick i historien.

Vad beträffar sannolikheterna för att militärt angrepp riktat mot Finland under den nu överskådliga tiden gör vi säkert inte någon annan bedömning än t.ex. Norge och Sverige. I fråga om Ryssland har vi säkert en likartad bedömning av förmåga och avsikt, capability and intention.

Ingen av de nordiska länderna vill militarisera relationerna till Ryssland. Liksom Norge har Finland stora förväntningar på de ekonomiska relationerna med Ryssland, som utvecklats på ett utmärkt sätt. Exporten har de två senaste åren vuxit med ca 25-30% och Ryssland är tillsammans med Tyskland och Sverige vår viktigaste handelspartner. Också investeringarna i Ryssland växer och kommer att få en ny kraftig stimulans den dag då Ryssland blir medlem i världshandelsorganisationen WTO. I den globaliserade världsekonomin finns det stora fördelar i att ha starka tillväxtekonomier i närområdet. För Finland är det viktigt att Ryssland ekonomiskt integreras med väst, fortsätter sin utveckling mot marknadsekonomi samt förstärker sin demokrati genom bl.a. rättsstatliga reformer. En sådan utveckling gagnar samtidigt säkerheten i hela regionen.

Jag vill också betona att Finlands regering gör bedömningen att säkerheten i Finlands näromgivning utvecklats positivt under 2000-talet. EU:s utvidgning har stabiliserat Europa. De baltiska ländernas Nato-medlemskap är också positivt med tanke på stabiliteten.

Trenden i Europa har blivit att avveckla det klassiska territorialförsvaret och i dess ställe uppbygga flexibla insatsförsvaret anpassat för samarbete internationellt. Varför kan då t.ex. Norge och Sverige avveckla territorialförsvaret men inte Finland? Kommendören för Försvarsmakten, amiral Juhani Kaskeala har belyst frågan med i iakttagelsen att Sverige är geopolitiskt så skyddat att det skulle behövas en verklig omvälvning av läget i norra Europa innan ett allvarligt militärt hot skulle riktas mot Sverige.

Om jag tillåts tolka honom ligger skillnaden i Finlands 1300 km lång gräns med Ryssland. Ur Finlands synvinkel är Ryssland fortsättningsvis en stormakt försedd med kärnvapen bland vilka inte minst de taktiska bekymrar. Regeringen gör bedömningen att de ryska markstridskrafternas materiel i Leningrads militärdistrikt kommer att vara fortsatt stark ännu i många år. Koncentreringen av resurser på förband för kontinuerlig beredskap ser ut att ha lyckats. I distriktet finns relativt mycket luftvapensmateriel och den används nu effektivare än för några år sedan. Den senaste tidens ekonomiska uppsving har förbättrat utbildning och övningar inom de väpnade styrkorna. Försvarsbudgeten har vuxit år för år sedan år 2000 men de väpnade styrkorna kan se fram emot att få ny krigsmateriel i större omfattning först i mitten av 2010-talet.

Ryssland upprätthåller en avsevärd militär beredskap i både S:t Petersburgsområdet och på Kola halvön samtidigt som Kaliningrad också fortsättningsvis spelar en viktig roll. Slutsatsen ur Finlands synvinkel är att så länge det finns förmåga, capability, på den ryska sidan är det onödigt att spekulera i hur intentionerna kunde utvecklas på kortare eller längre sikt. Existensen av förmåga ger Finland skäl att skynda långsamt i sin prövning av territorialförsvarets framtida relevans, särskilt som upprätthållandet av det inte hotar någon utan bidrar till bättre förutsägbarhet och säkerhet i hela närområdet. Somliga ser också ett samband mellan upprätthållandet av territorialförsvaret och Finlands status som ett militärt alliansfritt land.

Det skall också framhållas att en eventuell återuppbyggnad av ett avvecklat territorialförsvaret baserat på värnplikt skulle vara båda tids- och kostnadskrävande. Ett beslut om en återuppbyggnad i en försämrad säkerhetspolitisk situation kunde av

omgivningen tolkas som onödigt dramatiskt, i synnerhet i jämförelse med ett kontinuerligt upprätthållande och en steg för steg modernisering och rationalisering av territorialförsvaret så att det också tillgodoser internationella samarbetsbehov och förmår besvara nya asymmetriska hot.

I sin redogörelse beskriver den finska regeringen tre kris- eller hotmodeller, som används vid försvarsplaneringen:

- en regional kris, som kan ha följdverkningar för Finland
- politisk, ekonomisk och militär påtryckning, som kan inbegripa hot med militära maktmedel och begränsad användning av sådana
- användning av militära maktmedel, vilket kan innebära ett strategiskt överfall eller ett anfall som inleds med ett strategiskt överfall och som görs i syfte att erövra områden.

Därtill innefattar försvarsplaneringen också förberedelser, som syftar till att i samarbete med de övriga myndigheterna förhindra att den asymmetriska krigföringens metoder riktas mot samhället eller begränsa följderna av sådana eventuella angrepp.

De krigstida trupperna indelas i territoriella och operativa trupper. De territoriella truppernas styrka kommer att vara ca 250 000 man och de operativa styrkornas ca 100 000 man. Det frivilliga försvaret kommer att förstärkas genom att bilda landskapstrupper, som skall ingå i de krigstida territoriella trupperna. Därtill utreds utbildning av de frivilliga landskapstrupperna för samarbete med civila myndigheter i insatser vid undantagstillstånd och civila krissituationer.

Finlands regering har uppfattningen att allmän värnplikt förenad med territorialt försvar är det mest kostnadseffektiva sättet att organisera försvaret på ett trovärdigt sätt. Samtidigt kan detta försvar utbilda utmärkta trupper för internationella behov, också krävande sådana. Därtill räknar sig också Finland som en av världens ledande nationer då det gäller att göra försvaret nätverksbaserat med hjälp av modern teknologi. Här har vi haft draghjälp av Nokia.

Värderade åhörare

Debatten i Finland om den militära alliansfriheten har väcker uppmärksamhet i våra grannländer, senast i samband med presidentvalet. Ett eventuellt medlemskap i Nato har varit föremål för utredningar. Efter att den parlamentariska säkerhetsgruppen lade fram sitt betänkande våren 2004 och regeringen fastslagit sin säkerhetspolitiska redogörelse till riksdagen är det uppenbart att Finland inte i den nuvarande situationen kommer att använda den s.k. Nato-optionen. Däremot kommer en ansökan om medlemskap i Nato att kvarstå som en möjlighet i Finlands säkerhets- och försvarspolitik också i fortsättningen.

Under de närmaste åren ligger utmaningarna främst i ett utveckla förmågan till medverkan i EU:s krishantering och att avdela resurser för detta. Samtidigt utvecklas också samarbetet med Nato via EU och inom ramen för fredspartnerskapet. Detta skall ske samtidigt som också försvaret berörs av de rationaliseringskrav som uppställts för hela den offentliga förvaltningen.

Som EU-medlem vill Finland befrämja goda transatlantiska relationer som en viktig faktor i förstärkandet av fred och säkerhet i Europa, inte minst de det gäller att bekämpa terrorism och spridning av massförstörelsevapen.

Värderade åhörare

Sammanfattningsvis kunde sägas att Finlands säkerhets- och försvarspolitik enligt regeringens redogörelse baserar sig på tre grundläggande element; militär alliansfrihet, ett trovärdigt nationellt försvar och en aktiv medverkan i EU:s säkerhets- och försvarspolitik, som upprätthåller en stark transatlantisk relation.